SERBEST SONLU VAK'ALARDA İNDİREKT RETANSİYON ETKİNLİĞİ BİYOMEKANİK

Protetik Diş Tedavisi
Anabilim Dalı
Prof. Dr. Mutahhar ULUSOY

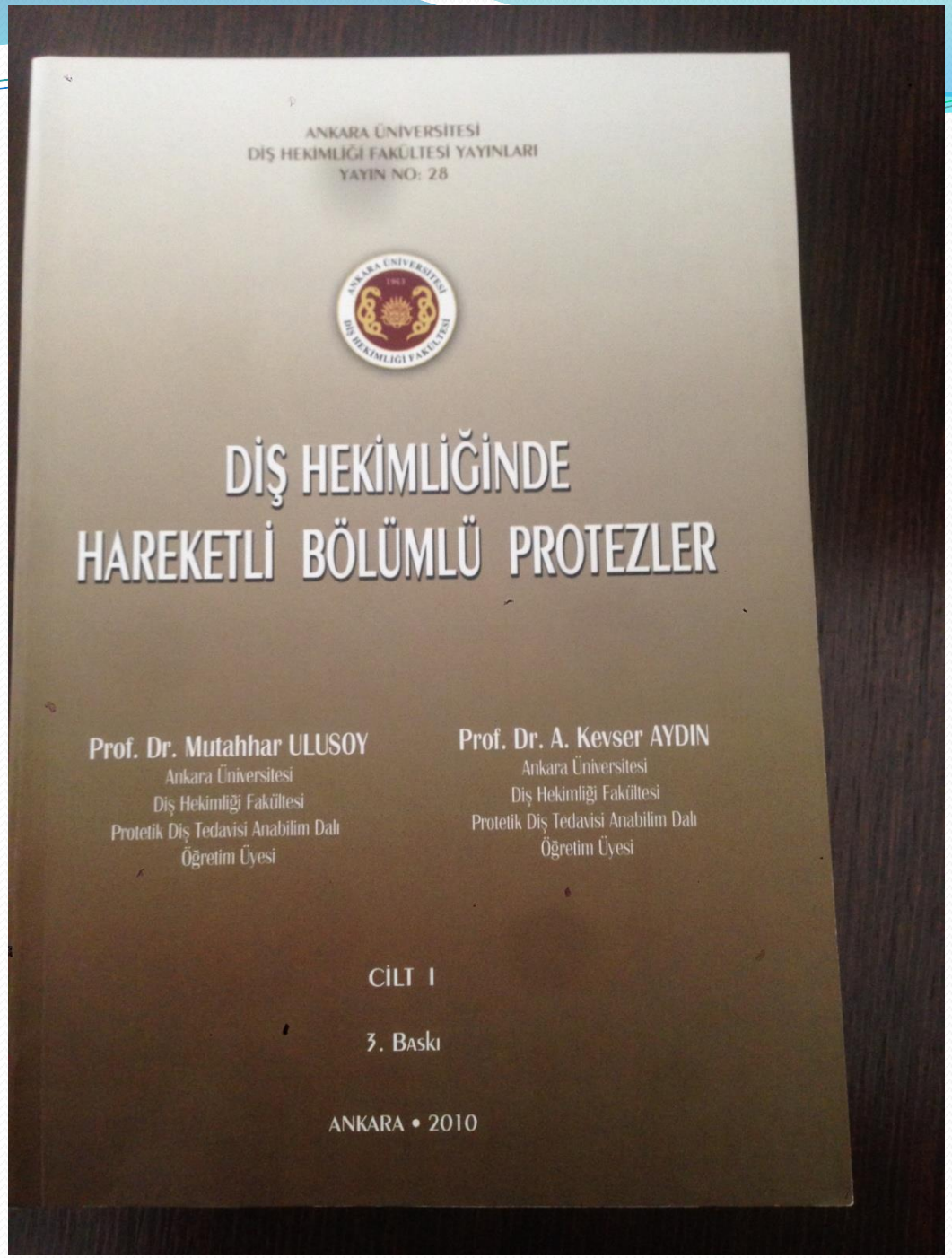
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ YAYINLARI
YAYIN NO: 28
DİŞ HEKİMLİĞİNDE
HAREKETLİ BÖLÜMLÜ PROTEZLER
Prof. Dr. Mutahhar ULUSOY
Ankara Üniversitesi
Diş Hekimliği Fakültesi
Protetik Diş Tedavisi Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi
Prof. Dr. A. Kevser AYDIN
Ankara Üniversitesi
Diş Hekimliği Fakültesi
Protetik Diş Tedavisi Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi
CİLT I
3. Baskı
ANKARA • 2010

–Tutucu ve kaide plağı arasında oynak eklemi bulunan ve dik yönde serbest hareket imkânı veren kuvvet kırıcılar 123
–Tutucu ve kaide plağı arasında esnek bağlantısı bulunan düzenekler. 124
–Esnek ana bağlayıcı düzenekler 125
–Esnek hassas tutucu düzenekler 127
B) 1- HAREKETLİ BÖLÜMLÜ PROTEZ PLANLAMASI 133
–Temel planlama özellikleri 137
2- SINIFLARA GÖRE PLANLAMA ÖZELLİKLERİ 138
–Kennedy I. Sınıf 138
–Kennedy II. Sınıf 143
–Kennedy III. Sınıf 158
–Kennedy IV. Sınıf 166
Kaynaklar 180
6. BÖLÜM - BÖLÜMLÜ PROZLER YÖNÜNDEN OKLUZYON 187
–Mandibula'nın kas hareketleri 189
–Spee ve Kompansasyon Eğrileri 190
–Christensen Olayı 190
–Alt Çenenin temel pozisyonları 192
–Alt çene hareketleri 195
–Balanslı artikülasyon 200
–Balanslı artikülasyon'un prensipleri 201
–Kondiler rehberlik 201
–Okluzal düzlem 201
–Kesici rehberliği 201
–Tüberkül açısı 202
–Kompansasyon Eğrisi 204
–Farklı okluzal durumlarda stomatognatik dokularda ortaya çıkan patolojik reaksiyonlar 205
Kaynaklar 209
7. BÖLÜM - ARTİKÜLATÖRLER VE SINIFLANDIRILMALARI 211
–Tarihçe 212
–Artikülatörlerin Sınıflandırılmaları 214
Kaynaklar 217
8. BÖLÜM - DİŞ HEKİMLİĞİNDE MODEL KAVRAMI 219
–Model türleri 219
–Model elde edilmesi 220
–Bölümlü protez modellerinin elde edilmesi 221
Kaynaklar 224
9. BÖLÜM - GEÇİCİ KAİDE PLAĞI VE MUM DUVARLAR 225
–Akrilik bölümlü protezlerde kaide plağı 225
–İskelet bölümlü protezlerde kaide plağı 228
–Mum duvarlar 229
Kaynaklar 230

5.
Bölüm

BÖLÜMLÜ PROTEZLERİN PLANLANMASI

A) BÖLÜMLÜ PROTEZLERİN BİOMEKANİĞİ:

Biyolojik ve mekanik faktörlerin sık sık bir arada sözü edildiği sahaların başında diş hekimliği gelmektedir. Diş hekimliğinde de protez ve ortodontiyi bu bakımdan ön plânda görmekteyiz. Çünkü çeşitli yapay aygıtlar ve bunların uygulandığı canlı dokular bir arada ve karşılıklı kuvvet ilişkisi içinde bulunmaktadırlar. Ortodonti'nin tedavi uygulanan bireylerde bir iki sene gibi zaman diliminde yani geçici olarak etkili olmasına rağmen, protezlerin yaşam boyu ağızda taşınmaları ve canlı-cansız unsurların durmaksızın biomekanik bir etkileşim içinde olmaları nedeniyle, diş hekimliği protezi bilimin *'prostodonti'* yapı taşlarından biri olan biomekanik konusunu ayrıntılı olarak incelemek istiyoruz.

Kaybedilen dişlerin komşu veya karşı gruplarında boşluğa doğru eğilme ve uzama hareketleri söz konusudur. Literatürde; karşıtsız dişlerin uzamasıyla ortaya çıkan durumları ifade eden *'elongation, egression, overeruption, overclosure, supraversion, extrusion, supraposition, erken kapanış* veya *basıncın kalkması distorsiyonu vs.'* gibi terimlerle karşılaşmaktayız. Boşluğa doğru uzayan diş, kendisine karşıt buluncaya kadar ömür boyu ağız boşluğuna doğru sürmesine devam eder. Bu uzayan dişin mesial ve distal ara yüzlerine gıda maddelerinin birikmesi ve bunların temizlenememesi sonucunda çeşitli iltihabi hastalıkların ortaya çıkması ve neticede de o dişin kaybı kaçınılmaz hal alır. Ortaya çıkan bu boşluklara komşu dişlerin eğilme ve yürümeleri ve diğer dişlerin aralarında diastemaların oluşmasıyla da tüm diş dizilerinin sağlığı bozulur. Kaldı ki, diş kaybı olmadan da dişler arasında *'fizyolojik mesializasyon'* kuralları içerisinde bir hareket söz konusudur. Dişler arasında mesial ve distal yüzeylerde nokta halindeki temasların yüzey temasları haline dönüşmesi hep bu *'fizyolojik migrasyon'* süreci içerisinde oluşmaktadır. Alt ve üst çenede beliren fizyolojik şartların sonucu dişler, orta çizgiye doğru devamlı bir hareket halindedirler. Çiğneme fonksiyonu sırasında dişin yaptığı kompresyonda kuvvet; periodontal lifler aracılığı ile lamina dura'ya, oradan da

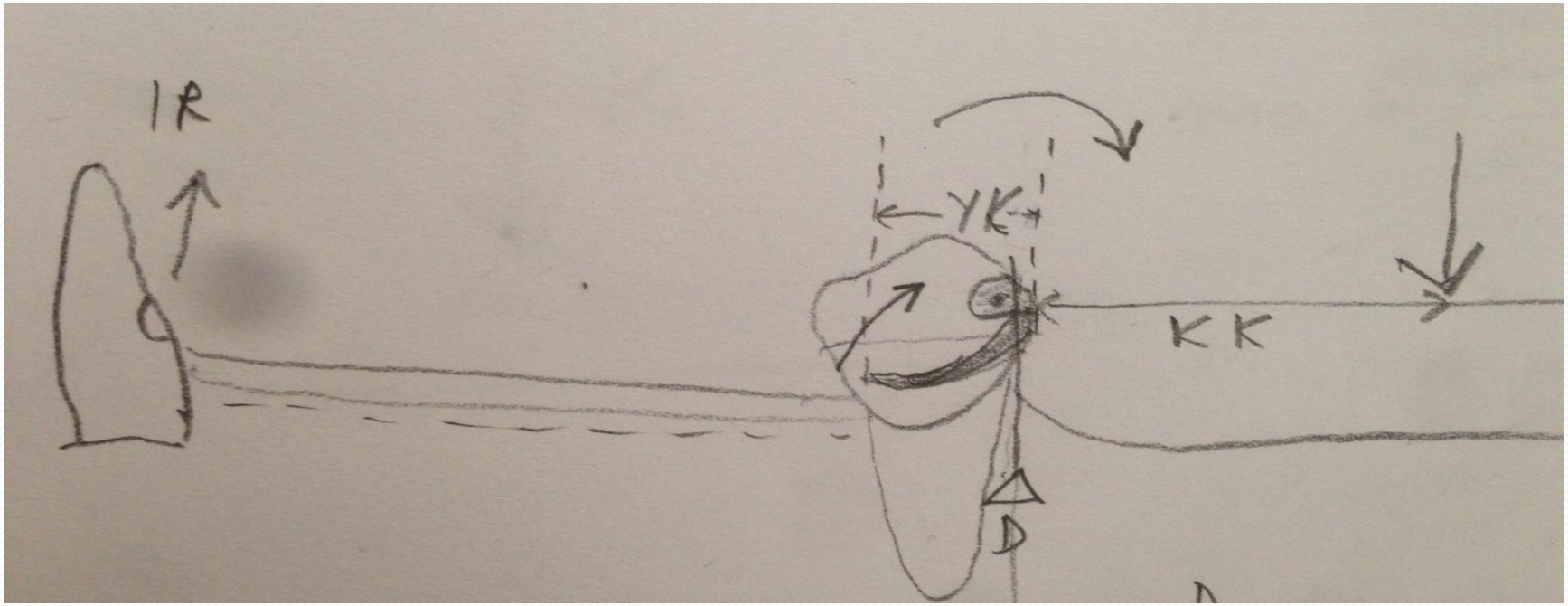

ISIRMA KUVVETİ – DİSTO OKLUZAL REST (DOR)

KK > YK . Ma > 1

İndirekt retansiyon inaktive

Destek dişte devrilme

ÇIKARICI KUVVET- DİSTO OKLUZAL REST (DOR)

YK=0 YK_1>KK ma<1

İndirekt retansiyon aktive

Destek dişte devrilme YOK

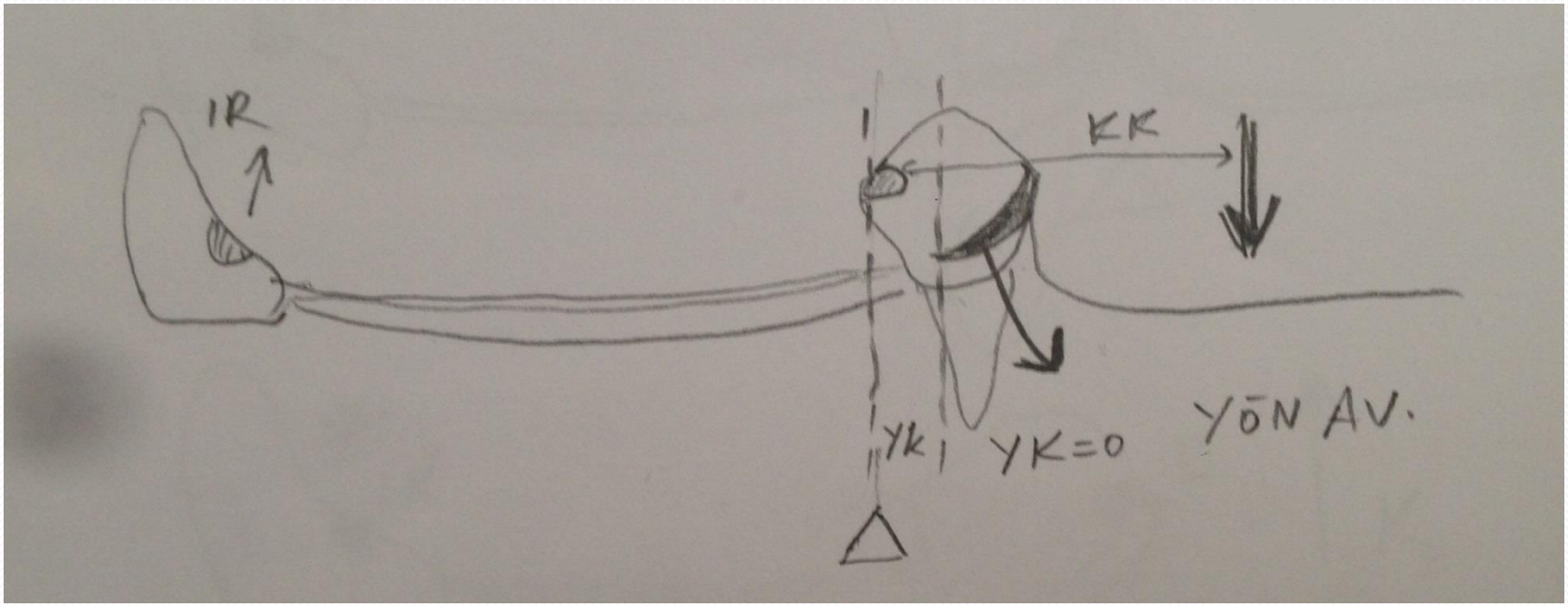

ISIRMA KUVVETİ- MEZİO OKLUZAL REST (MOR)

YK=0 ma= $\frac{KK}{0}$ =∞

İndirektretansiyoninaktive

Destek dişte devrilme yok (Yön avantajı)

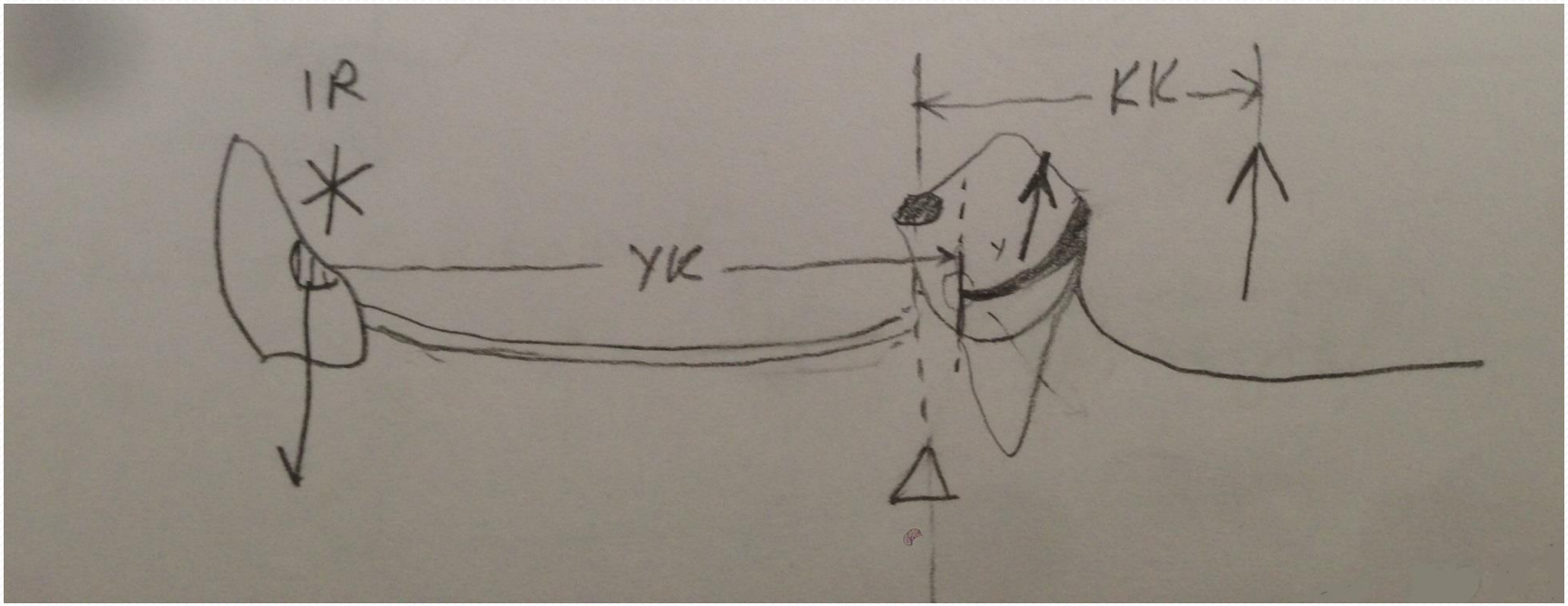

ÇIKARICI KUVVET – MEZİO OKLUZAL REST(MOR)

YK>KK ma<1

İndirekt retansiyon aktive

Destek dişte devrilme yok (axial – vertikal yük iletimi fizyolojik)